Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0521U101482

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 29-05-2021

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Стасів Олег Федорович
2. Stasiv Oleh F.

Кваліфікація: к. е. н., 08.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор наук

Аспірантура/Докторантура: ні

Шифр наукової спеціальності: 06.01.05

Назва наукової спеціальності: Селекція і насінництво

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 14-05-2021

Спеціальність за освітою: Агрономія; Державне управління

Місце роботи здобувача: Інститут сільського господарства Карпатського регіону Національної академії аграрних наук України

Код за ЄДРПОУ: 00496952

Місцезнаходження: вул. Грушевського, буд. 5, с. Оброшине, Пустомитівський р-н., Львівська обл., 81115, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія аграрних наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): Д 08.353.01

Повне найменування юридичної особи: Державна установа "Інститут зернових культур" Національної академії аграрних наук України

Код за ЄДРПОУ: 00496662

Місцезнаходження: вул. Володимира Вернадського, буд. 14, м. Дніпро, Дніпровський р-н., Дніпропетровська обл., 49027, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія аграрних наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Інститут сільського господарства Карпатського регіону Національної академії аграрних наук України

Код за ЄДРПОУ: 00496952

Місцезнаходження: вул. Грушевського, буд. 5, с. Оброшине, Пустомитівський р-н., Львівська обл., 81115, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія аграрних наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Повне найменування юридичної особи: Державна установа "Інститут зернових культур" Національної академії аграрних наук України

Код за ЄДРПОУ: 00496662

Місцезнаходження: вул. Володимира Вернадського, буд. 14, м. Дніпро, Дніпровський р-н., Дніпропетровська обл., 49027, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія аграрних наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик:

Тема дисертації:

1. Насінництво гібридів кукурудзи в сучасних організаційно-економічних умовах

2. Seed production of maize hybrids in modern organizational and economic conditions

Реферат:

1. Об'єкт: складові системи насінництва гібридів кукурудзи: процеси вирощування, збирання, післязбиральної обробки та зберігання насіння; методи контролю й оцінки якості посівного матеріалу; продуктивність гібридів та їх батьківських компонентів; економіка вирощування, ринкові відносини у сфері виробництва зерна та насіння кукурудзи. Методи: загальнонаукові: лабораторні, польові, молекулярно-генетичні, математично-статистичні. Окремі загальнонаукові методи – діалектичний, гіпотез, синтезу, індукції. Результати: За результатами багаторічних досліджень сформовано засади насінництва гібридів кукурудзи, до яких належать техніко-технологічні прийоми вирощування, збирання, обробки та зберігання, а також інноваційна система управління якістю посівного матеріалу і його індексованої оцінки. Техніко-технологічні прийоми включають: агротехнічні схеми вирощування різних біотипів гібридів із застосуванням гербіцидів селективної дії та біопрепаратів; способи збирання; регламент обробки та зберігання, оптимізовані зі станом і сортовими особливостями гібридів, що в цілому збільшує вихід кондиційного насіння на 6–9 % при проєктній початковій вологості зерна 30 %. Інноваційна система управління якістю посівного матеріалу включає показники і методи, що застосовуються на різних етапах насінництва, які дозволяють готувати кондиційне насіння відповідно до норм ДСТУ 2240-93 та міжнародних вимог. Індексована оцінка кондиційного насіння гібридів кукурудзи дозволяє відібрати найбільш якісний і продуктивний посівний матеріал з лабораторною схожістю 96–100 %, силою росту – 85–100 %, енергією проростання 83–96 %, що забезпечує прибавку врожайності 0,5–0,8 т/га. Молекулярно-генетичні паспорти 180 нових ліній кукурудзи, складені за результатами SNP-генотипування, використовуються в селекційній практиці та мають перспективу, як референсні зразки, під час державної реєстрації батьківських форм і гібридів кукурудзи, у насінництві для контролю та збереження сортових якостей насіння, у захисті авторських прав. Новизна: встановлено особливості росту і розвитку рослин, а також формування врожайності гібридів кукурудзи та їх батьківських компонентів під впливом різних агротехнічних заходів вирощування та засобів захисту посівів (ґрунтових і післясходових гербіцидів, біопрепаратів), виявлено безпечні речовини та дози їх внесення. Встановлено продуктивність батьківських компонентів гібридів кукурудзи, виявлено, що трилінійні та прості модифіковані гібриди забезпечують найбільш стале виробництво насіння. Визначено вплив комплексу біотичних і абіотичних факторів, що складаються на етапах збирання, післязбиральної обробки та зберігання, на якість насіння гібридів кукурудзи залежно від їх збиральної вологості, групи стиглості і сортових особливостей. Розроблено інноваційну систему управління якістю посівного матеріалу в насінництві кукурудзи на основі чинних та додаткових показників якості, а також методів їх визначення. Визначено специфічні особливості розподілу генетичних дистанцій між генотипами різних зародкових плазм кукурудзи, розроблено паспорти нових перспективних ліній на основі молекулярно-генетичних маркерів однонуклеотидного поліморфізму. Теоретично обґрунтовано значення індексування кондиційного насіння гібридів кукурудзи за окремими градаціями залежно від показників якості, що дозволяє відбирати посівний матеріал з вищою польовою схожістю і продуктивністю рослин Галузь – сільське господарство.

2. Object: the elements of seed production system of maize hybrids: the processes of growing, harvesting, post-harvest processing and storage of seeds; control and assessment methods of seed quality; productivity of hybrids and their parental components; cultivation economics, market relations in the field of maize seed and grain production. Methods: general scientific: laboratory, field, molecular genetic, mathematical and statistical. Some general scientific methods - dialectical, hypothesis, synthesis, induction. Results: Based on the results of many years of research, the principles of seed production of maize hybrids have been formed, which include technical and technological practices of cultivation, harvesting, processing and storage, as well as an innovative seed quality control system and its indexed evaluation. Technical and technological practices include: agrotechnical schemes for different hybrid biotypes with use of selective herbicides and biologics; the harvesting methods; processing and storage regulations optimized with the state and varietal characteristics of hybrids, which generally increases the

yield of conditioned seeds by 6-9% at the standard initial grain moisture of 30%. The innovative seed quality control system includes the indicators and methods used at different stages of seed production, which allow to produce the conditioned seeds in accordance with regulations of DSTU 2240-93 and international requirements. The indexed evaluation of conditioned seeds of maize hybrids allows to select the most qualitative and productive seed material with laboratory germination of 96–100%, growth rate - 85–100%, seed vigor of 83–96%, which provides a yield increase of 0.5–0.8 t/ha. Molecular genetic certificates of 180 new maize lines were resulted from the SNP genotyping. They are used in selection practice and have perspectives as reference samples during state registration of maize hybrids and parental forms; the certificates are used to control and conservation of varietal seed qualities in seed production, and for copyright protection. Novelty: features of plant growth and development, and also formation of maize hybrids and parent components productivity under the various agrotechnical methods of cultivation and crop protection products (soil-applied and post-emergence herbicides, biologics) was established, safe agents and doses of application were determinated. The productivity of maize hybrid parent components was established, it was found that trilinear and modified single cross hybrids provide the most sustainable seed production. It was defined that the biotic and abiotic factors at the harvesting, post-harvest processing and storage stages effected on the quality of maize hybrid seeds depending on harvesting moisture, maturity group and varietal characteristics. An innovative seed quality control system in maize seed production was developed on the basis of current and additional quality indicators, as well as their determination methods. Specific features of distribution of genetic distances between genotypes of different maize germplasms were determined; certificates of new perspective lines based on molecular genetic markers of single nucleotide polymorphism were developed The quality rationing of conditional seeds of maize hybrids on separate indicators was theoretically substantiated. This allows to select sowing material with higher field germination and plant productivity. Branch – Agriculture.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кирпа Микола Якович
2. Kyrpa Mykola Yakovych

Кваліфікація: д.с.-г.н., 06.01.14

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кирпа Микола Якович
2. Kyrpa Mykola Yakovych

Кваліфікація: д.с.-г.н., 06.01.05

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Хоменко Світлана Олегівна
2. Khomenko Svitlana Olehivna

Кваліфікація: д. с.-г. н., 06.01.05

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Базалій Валерій Васильович
2. Bazaliy Valeriy Vasilyovich

Кваліфікація: д.с.-г.н., 06.01.05

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Полякова Ірина Олексіївна
2. Poliakova Iryna Oleksiivna

Кваліфікація: д. с.-г. н., 06.01.05

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Лавриненко Юрій Олександрович
2. Lavrynenko Yurii Oleksandrovych

Кваліфікація: д.с.-г.н., 06.01.05

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Черенков Анатолій Васильович
2. Cherenkov Anatolii Vasylovych

Кваліфікація: д.с.-г.н., 06.01.05

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Черчель Владислав Юрійович
2. Cherchel Vladyslav Yuriiovych

Кваліфікація: д. с.-г. н., 06.01.05

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради	Дзюбецький Борис Володимирович
Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні	Дзюбецький Борис Володимирович
Відповідальний за підготовку облікових документів	
Реєстратор	
Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності	Юрченко Т.А.